

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Quæstio 1. Quinam Authores, & quâ ratione doceant probabilem esse
doctrinam de licito usu Restrictionis purè mentalis, & alijs eò
pertinentibus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

CONTROVERSIÆ
PARTICULARES

De Opinionum variarum probabilitate.

QUÆSTIO PRIMA

Quinam Authores, & quâ ratione doceant probabilem esse doctrinam de licito usu Restrictionis purè mentalis, & aliis eò pertinentibus?

Restrictio dicitur purè mentalis, quando nec verba secundum se sumpta, nec simul cum circumstantiis externis sensum verum recipiunt, sed tantum conjuncta cum aliis verbis quæ solâ mente subintelliguntur. Ut si bene pransus dicam, me hodie nihil comedisse, in mente intelligendo, nihil carniûm.

Hanc restrictionem illicitam esse docent plerique Authores nostræ Societatis, ut Layman lib. 4. tract. 3. c. 13. n. 7. Coninck de actib. supern. l. 1. disp. 10. dub. 3. Card. Lugo de fide, Ripalda & passim alij: nec ullum vidi nostrorum Professorum multis annis quibus Lovanij docui, qui illic contrarium tradiderit. Unus fuit à pluribus annis P. Leonardus Lessius qui in Opere celeberrimo quod edidit de Jure & justitia lib. 2. cap. 42. dub. 9. n. 47. secutus est Navarrum, & illos tantum qui docent licitum esse aliquando, & justa de causa, uti restrictione purè mentali. Neque ipsius doctrina in praxi dissidet à communi ac vera sententia, quæ agnoscit licitum esse uti restrictione

strictione non purè mentali, quando scilicet circumstantiæ externæ consignant id quod in verbis prolatis non exprimitur: sed tantum differt ab illis in explicatione & probatione sententiæ. Nam in omni casu quo Lessius docet licitam esse restrictionem mentalem, eo quod verba exterius prolata possint conjungi & sensum integrare cum alijs verbis sola mente intellectis, alij admittunt eadem verba licitè proferri, eo quod sensum verum conficiant, non cum verbis solâ mente occultatis, sed cum circumstantiis externis loquentis, aut interrogantis, & alia iusta causa, propter quam licitum sit verbis non exprimere, quod externis circumstantiis sufficienter importatur. Hanc autem iustam causam Lessius semper requirit, & hæc ipsa est circumstantia externa propter quam licitum sit verbis restrictis uti ex sententia communi etiam plurium qui Lessium vehementer impugnant. Ut si Confessarius interrogatus de Petro homicida dicat, Petrum confessum non esse homicidum: Alij dicent id licitum esse propter iustam causam, quæ facit ut persona Confessarij loquentis æquivalet his verbis, sic ut tibi debeam dicere; Lessius autem docet licere sic loqui, quia adest iusta causa ut solâ mente intelligantur eadem verba, sic ut tibi debeam dicere.

Hinc patet quam iniquè aliqui Lessij doctrinam traducant tanquam in praxi perniciosam, & destructivam commercij humani. Quod pro ceteris furore toto, sed viribus exiguis contendit Joannes Barnesius natione Anglus, ordinis Benedictinus, qui non tantum Lessio injurius, sed etiam Ordini suo rebellis fuit, contra quem infami libello debacchatus, & in carcerem coniectus, tandem emotâ mente Romæ in moro tropic

tropio delituisse traditur. Alter Lessianæ doctrinæ hostis præcipuus est Thomas Hurtado Ordinis Clericorum Regularium Minorum in Resol. de vero Martyrio resol. 70. digress. 6. sect. 2. qui imperitè affirmat, nullum ante tempora Lessij restrictiones purè mentales defendisse, quod quam apertè falsum sit mox patebit. His utinam socium se non adjunxisset Sinnichius in suo Saule Exrege lib. 1. c. 104. §. 392. ubi contra Lessium præ cæteris, tanquam magnum Restrictionum mentalium patronum, ut loquitur, multa diffusè conglomerat, qui tamen, si alios Authores studiosè expendisset, facile reperisset plures ante & post Lessium, qui multò magis huic doctrinæ patrocinati fuerunt.

Restrictiones siquidem purè mentales, quas Lessius paucis tradidit, pridem ex professo defendit Navarrus Commentario in Caput, *Humanae aures*. Et in sua Summa Cap. 12. num. 8. 9. 14. 18. &c. Citat quoque Lessius pro licito earum usu, se multò antiquiorem, Sylvestrum, Angelum, Adrianum postea Pontificem, Ioannem Majorem, deinde Toletum, & Valentiam. Quod si voluisset esse magnus Restrictionum mentalium patronus, poterat in eandem sententiam adducere Paludanum, Capreolum, Almainum, Greg. Ariminensem &c. Quibus, ex recentioribus, accessere Pefantius, Rodriquez, Salonius, Philarchus, Ludov. Lopez, Sayrus, Portel, Gazæus, Bonacina, Barth. Medina, & alij, qui vel universi, vel in particulari casu resoluunt justam ob causam licitam esse restrictionem, quam non aliunde quam ex verbis mente subintellectis constat, & probatam esse volunt.

Ex quibus facile colligas qui sint, & ab initio fuerint Authores istius sententiæ: & quam iniquè

Tom. II.

E

98 Pars 3. tract. 1. De probabilitate Opinionum
quæ iniputetur illa Scriptoribus Societatis, qui ad
ceteros comparati exiguo profus numero eam
tradiderunt. At, inquires, quorsum Societati præ
alijs obtruditur doctrina tam invidiosa? Malo
ego hujus causam ab alijs excogitari, qui liben-
ter suum cuique relinquo.

Cæterùm restrictio, quæ est purè mentalis, uti
à nobis passim rejecta, ita nunc ab Innocentio
XI. eo modo reprobatur qui exprimitur supra in
propositione 26. Ratio est. Quia & debita sin-
ceritati, & commercio humano variis modis
meritò inimica reputatur, ut fufius cum alijs su-
pra nofter Layman, Coninck Azor, Rebellius,
Ripalda de fide disp. 4. n. 68. Card. Lugo de fide disp.
4. sect. 5. num. 62.

Quæres, An licitum esset Missionario inter Chi-
nenses infideles more Gentis adhibere Idolo ex-
ternam adorationem, sed intentione clam direc-
tâ ad Deum ut representatum in Imagine Cru-
cifixi penes ipsum floribus contacta, aut prope
idolum occultata.

Respondeo negativè: Nam in professione fi-
dei, ob gravia quæ redundant incommoda, om-
nis simulatio, restrictio, & æquivocatio inter-
dicta esse, debet. Gravis est calumnia Thomæ
Hurtado, & aliorum qui post illum hanc præ-
im quibusdam apud Chinas Missionariis affixe-
runt. Calumniam abundè deterfit decretum ge-
neralis Inquisitionis Romanæ editum Anno
1656. quod extat apud P. Theophilum Rainau-
dum de Missis Sinensibus, ubi fabulam illam de-
pertè refutat. Extat quoque Lovanij apud P.
Ægid. Estrix testimonium authenticum Domini
ci Mariæ Sarpetri Ordinis Prædicatorum, qui
præfens apud Sinenses Missionarium egit.

QUÆS